

ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ
№ 4/2011 Г.
ГР.СОФИЯ, 12 ДЕКЕМВРИ 2011 Г.

**Върховният касационен съд на Република България, Общо събрание на Гражданска колегия, в
съдебно заседание на 27 октомври 2011 год. в състав:**

ПРЕДСЕДАТЕЛ на Общото събрание на
Гражданска колегия,
ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ на ВКС
и ПРЕДСЕДАТЕЛ на Гражданска колегия:
СИМЕОН ЧАНАЧЕВ

ПРЕДСЕДАТЕЛИ на
ОТДЕЛЕНИЯ: **ДОБРИЛА ВАСИЛЕВА**
ТАНЯ МИТОВА
ПЛАМЕН СТОЕВ

ЧЛЕНОВЕ:

1. ЖАНИН СИЛДАРЕВА	18. СНЕЖАНКА НИКОЛОВА
2. КАПКА ЮСТИНИЯНОВА	19. МАРИО ПЪРВАНОВ
3. ЕЛСА ТАШЕВА	20. ЕМИЛ ТОМОВ
4. НАДЯ ЗЯПКОВА	21. АЛБЕНА БОНЕВА
5. БРАНИСЛАВА ПАВЛОВА	22. СВЕТЛА ДИМИТРОВА
6. МАРГАРИТА СОКОЛОВА	23. БОНКА ДЕЧЕВА
7. БОРИСЛАВ БЕЛАЗЕЛКОВ	24. СВЕТЛА БОЯДЖИЕВА

8. СВЕТЛА ЦАЧЕВА	25. ЖИВА ДЕКОВА
9. СТОЙЧО ПЕЙЧЕВ	26. КАМЕЛИЯ МАРИНОВА
10. ЛЮБКА БОГДАНОВА	27. ЗДРАВКА ПЪРВАНОВА
11. ВЕСКА РАЙЧЕВА	28. ВАСИЛКА ИЛИЕВА
12. КОСТАДИНКА АРСОВА	29. ИЛИЯНА ПАПАЗОВА
13. ЗЛАТКА РУСЕВА	30. ОЛГА КЕРЕЛСКА
14. ДИЯНА ЦЕНЕВА	31. ЗОЯ АТАНАСОВА
15. МАРИЯ ИВАНОВА	32. ВЕЛИСЛАВ ПАВКОВ
16. СВЕТЛАНА КАЛИНОВА	33. ВЕСЕЛКА МАРЕВА
17. ГЪЛЪБИНА ГЕНЧЕВА	34. БОРИС ИЛИЕВ

при участието на секретаря **Борислава Лазарова**

постави на разглеждане тълкувателно дело № 4 по описа за 2011 г. на ОСГК,

докладвано от съдията **СВЕТЛА БОЯДЖИЕВА**

Тълкувателно дело № 4/11 г. е образувано по разпореждане от 15.04.2011 г. на председателя на Върховния касационен съд за постановяване на тълкувателно решение по следния материалноправен въпрос:

От кой момент влиза в сила новото/промененото/щатно разписание, предвиждащо съкращаване на щата в училищата и какво е значението на изискването за съгласуване на списък образец № 1, част от който е щатното разписание на училищата с началника на Регионалния инспекторат по образованието?

Производството е образувано при условията на чл. 292 ГПК въз основа на определение от 3.02.2011 г. по гр.дело № 1605/09 г. на състав на III г.о. на ВКС на РБ поради констатирана противоречива практика по поставения въпрос по няколко постановени по реда на чл. 290 ГПК решения.

За да се произнесе, Общото събрание на гражданската колегия на Върховния касационен съд съобрази следното:

Първото становище е, че към момента на прекратяване на трудовия договор с учител поради съкращаване на щата за законността на уволнението не е достатъчно новото/изменено щатно разписание, като част от списък –образец № 1 да бъде утвърдено от директора на учебното заведение, а е необходимо и да е съгласувано с началника на инспектората по образование - ред, предвиден в Наредба № 3 от 18.02.08 г. за нормите на преподавателска работа и реда за определяне числеността на персонала в системата на народната просвета /чл.10 ал.1 и чл.12 ал.4/ и Наредбата за документите в системата на народната просвета /чл. 63/.

В други решения е прието, че с § 71 ал. 2 т. 5 от Закона за държавния бюджет за 2008 г. на Република България /§ 69 ал.1 т.5 от Закона за държавния бюджет на РБ за 2009г. и § 53 ал. 1 т. 5 от Закона за държавния бюджет на РБ за 2010 г./ са предвидени правомощия на директора на училище да определя самостоятелно

числеността на персонала съобразно утвърдения бюджет на училището, без да е обвързан от задължение за съгласуването му с началника на инспектората. Мотивите са, че разпоредбата влиза в противоречие с чл.10 ал. 1 и чл. 12 ал. 4 от Наредба № 3/18.02.08 г. на МОН за съгласуване на утвърденото от директора на училището щатно разписание на персонала с началника на инспектората по образованието, но съгласно чл. 15 ал. 3 от ЗНА следва да се прилага Закона за държавния бюджет като по-висш по степен нормативен акт.

Общото събрание на гражданска колегия на Върховния касационен съд приема следното:

Съгласно чл. 12 ал. 1 от действащата Наредба № 3 от 18.02.08 г. за нормите на преподавателска работа и реда за определяне числеността на персонала в системата на образованието и науката на МОН числеността на персонала се утвърждава в списък – образец № 1, списък –образец № 2 и списък-образец № 1а за всяка учебна година от директора на училището, на детската градина или на обслужващото звено в рамките на средствата по делегирания бюджет, а съгласно чл. 12 ал. 4 от Наредбата промени в числеността на педагогическия персонал могат да се извършват по време на цялата учебна година при условията и по реда на чл.10. Според чл. 10 ал.1 преподавателската работа на педагогическите кадри в училищата се планира през юни в списък-образец № 1 и се утвърждава от директора не по-късно от 30 септември, след съгласуване с началника на инспектората по образование. Цитираните текстове на Наредбата налагат извод, че числеността на персонала на училищата се определя от директора им след съгласуване с началника на инспектората по образованието, както по отношение на щата за всяка нова учебна година, така и когато се налагат промени в хода на учебната дейност през годината.

Съгласно чл. 63 ал. 1 от Наредба № 4 от 16.04.2003 г. за документите в системата на народната просвета, издадена от МОМН , списък-образец №1 представлява сведение за организиране на дейността в училището за учебната година, отнася се и се изготвя във всички видове училища и служи за установяване на съответствието на организацията на учебния процес с нормативната уредба в системата на народната просвета. В него се съдържа информация за съответното училище, паралелки, учебен план за текущата учебна година, преподаватели и персонал, регистър на учениците, дейности, финансирани извън бюджета на училището и материална база. Изготвя се и се утвърждава от директора на учебното заведение след съгласуване с началника на Регионалния инспекторат по образование, като данните от всеки раздел се заверяват с подпис на директора и главния счетоводител на училището - чл. 63 ал. 5 от Наредбата. Всяка промяна в списък-образец №1 се изготвя и утвърждава отново от директора на училището след съгласуване с началника на Регионалния инспекторат по образование до 10 дни след настъпването ѝ – чл.63 ал. 6 от Наредбата.

Посочените подзаконовни нормативни актове, издадени във връзка с приложението на специалния закон - Закона за народната просвета, предвиждат сложен фактически състав при изготвяне и утвърждаването на ново щатно разписание. Според същите в правомощията на директора е да разпредели преподавателската работа между педагогическия персонал съобразно установените норми за задължителна преподавателска работа, да съобрази натовареността на учебния процес съобразно съществуващия щат и на тази база да прецени необходимостта от педагогически кадри и да определи числеността на персонала, както и да утвърди тази численост в списък-образец № 1 /раздел IV "Преподаватели/персонал" от Приложение №1 към чл. 63 ал. 2 от Наредба № 4/16.04.03 г./, след съгласуването му с началника на Регионалния инспекторат по образование.

Съгласно чл. 41 ЗНП средствата за издръжка и развитие на просветата се определят с държавния бюджет, приет от Народното събрание и с бюджетите на общините. Според Закона за държавния бюджет на Република България за 2011 г. /§ 54 ал.1 т.5 ПЗР/ училищата в системата на народната просвета прилагат система на делегиран бюджет, която дава право на директора на училището самостоятелно да определя числеността на персонала, обезпечавайки прилагането на учебния план и съобразно утвърдения бюджет на училището. Тези правомощия са регламентирани съответно в § 71 ал. 2 т. 5 ЗДБРБ за 2008 г.; § 69 ал. 1 т. 5 ЗДБРБ за 2009 г. и § 53 ал. 1 т. 5 ЗДБРБ за 2010 г. По силата на закона право на директора е да определи дали да се промени щатното разписание за дадена длъжност или не, съответно да утвърди ново/променено щатно разписание и в този смисъл щатното разписание влиза в сила след утвърждаването му от компетентния орган – именно директорът на училището, като за настъпването на тази промяна не се изисква съгласуване с началника на Регионалния инспекторат по образование.

Съгласно чл. 15 ал. 3 от Закона за нормативните актове ако постановление, правилник, наредба или инструкция противоречат на нормативен акт от по-висока степен, правораздавателните органи прилагат по-високия по степен нормативен акт. Доколкото цитираните подзаконовни нормативни актове – Наредба № 4 от 16.04.03 г. за документите в системата на народната просвета на МОМН и Наредба № 3 от 18.02.08 г. на МОН, в частта им относно задължението за съгласуване на утвърденото от директора щатно разписание с началника на инспектората по образование, противоречат на Закона за държавния бюджет, в който няма такова изискване, следва да се прилага по-висшия по степен нормативен акт. Следователно в правомощията на директора на училище е да определя самостоятелно числеността на персонала, обезпечавайки прилагането на учебния план и съобразно утвърдения бюджет на учебното заведение, като новото/променено щатно разписание влиза в сила след утвърждаването му от директора, без да е необходимо съгласуване с началника на Регионалния инспекторат по образование.

При това положение въведеното с подзаконовите нормативни актове изискване за съгласуване на списък-образец № 1 с началника на Регионалния инспекторат по образованието няма значението на елемент от фактическия състав по утвърждаване на щатното разписание в училищата.

По изложените съображения ОСГК на ВКС

РЕШИ:

1. В правомощията на директора на училище е да определя самостоятелно числеността на персонала и съответно да утвърди ново/променено щатно разписание съобразно утвърдения бюджет. Новото или променено щатно разписание влиза в сила след утвърждаването му от директора на учебното заведение, като за настъпването на тази промяна не е необходимо съгласуване с началника на Регионалния инспекторат по образование.

2. Въведеното с подзаконовни нормативни актове /Наредба № 4 от 16.04.03 г. за документите в системата на народната просвета на МОМН и Наредба № 3 от 18.02.08 г. на МОН/ изискване за съгласуване на списък-образец № 1, част от който е щатното разписание на училището, с началника на Регионалния инспекторат по образование, няма значението на елемент от фактическия състав по утвърждаване на щата на учебното заведение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ на Общото събрание на
Гражданска колегия,
ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ на ВКС
и ПРЕДСЕДАТЕЛ на Гражданска колегия:
СИМЕОН ЧАНАЧЕВ

ПРЕДСЕДАТЕЛИ на

ОТДЕЛЕНИЯ: **ДОБРИЛА ВАСИЛЕВА**

ТАНЯ МИТОВА

ПЛАМЕН СТОЕВ

ЧЛЕНОВЕ:

1. ЖАНИН СИЛДАРЕВА
2. КАПКА ЮСТИНИЯНОВА
3. ЕЛСА ТАШЕВА
4. НАДЯ ЗЯПКОВА
5. БРАНИСЛАВА ПАВЛОВА
6. МАРГАРИТА СОКОЛОВА
7. БОРИСЛАВ БЕЛАЗЕЛКОВ
8. СВЕТЛА ЦАЧЕВА
9. СТОЙЧО ПЕЙЧЕВ
10. ЛЮБКА БОГДАНОВА
11. ВЕСКА РАЙЧЕВА
12. КОСТАДИНКА АРСОВА
13. ЗЛАТКА РУСЕВА
14. ДИЯНА ЦЕНЕВА
15. МАРИЯ ИВАНОВА
16. СВЕТЛАНА КАЛИНОВА
17. ГЪЛЪБИНА ГЕНЧЕВА
18. СНЕЖАНКА НИКОЛОВА
19. МАРИО ПЪРВАНОВ
20. ЕМИЛ ТОМОВ
21. АЛБЕНА БОНЕВА
22. СВЕТЛА ДИМИТРОВА
23. БОНКА ДЕЧЕВА
24. СВЕТЛА БОЯДЖИЕВА
25. ЖИВА ДЕКОВА
26. КАМЕЛИЯ МАРИНОВА
27. ЗДРАВКА ПЪРВАНОВА
28. ВАСИЛКА ИЛИЕВА
29. ИЛИЯНА ПАПАЗОВА
30. ОЛГА КЕРЕЛСКА
31. ЗОЯ АТАНАСОВА
32. ВЕЛИСЛАВ ПАВКОВ
33. ВЕСЕЛКА МАРЕВА
34. БОРИС ИЛИЕВ